

J.post ID: 22/86964

Bærum kommunes høringssvar

I høringsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet ønskes det svar på følgende fem spørsmål:

1. Hvilke utfordringer mener dere kommunen vil stå overfor innenfor områdene forebygging, beredskap og sivile tjenester de neste årene?

De seneste årenes hendelser i Bærum, nasjonalt og internasjonalt, med terrorangrep, pandemi og ny flyktningsituasjon som følge av krigen i Ukraina, viser at fremtidens utfordringer kan være uforutsigbare og at de i stor grad er styrt av at vi lever i en global verden. De viser samtidig at fokuset på forebygging og beredskap må være bredt, og at kommunen må være godt rustet og forberedt på å håndtere ulike hendelser og utfordringer, for å minimere konsekvensene.

Forebygging:

- Kriminalitet: Bærum har generelt lovlydig ungdom. Noen få utsatte ungdomsmiljøer kan medføre risiko for at kriminell atferd får utvikle seg.
- Rus: I Bærum er det et generelt høyt rusbruk blant ungdom. Det er viktig at det forebyggende arbeidet på tvers av kommune og politi opprettholdes. Ruspolitikken er i endring, og drøfting rundt rusreform har medført en rekke diskusjoner knyttet til avkriminalisering, helsehjelp og forebygging. I kommende år vil det være viktig med dialog og forventningsavklaringer mellom kommune og politi for å sikre god og effektiv praksis.
- Kriminalitet på nett: Bærum kommune er en digital kommune, og unge bruker mye av sin tid på sosiale medier og nettspill. Nye fenomener, trender og utfordringer dukker stadig opp. Det vurderes som viktig at kommune og politi samarbeider om å videreutvikle det kriminalitetsforebyggende arbeidet rettet mot nettaktivitet.
- Radikalisering og hatkriminalitet: Utfordingsbildet fremover anses å være preget av en digital og globalisert verden. Utfordingsbildet tilsier at stadig yngre barn og ungdom blir fasinert av, og trukket mot ekstreme grupperinger og ekstremt tankegods. Under pandemien har selvradikalisering på nett økt blant barn og unge. Samfunnet er, og blir mer mangfoldig og utfordningsbildet fremover kan også i noe grad preges av en motstand mot denne mangfoldigheten. Hatefulle ytringer og holdninger mot minoritetsgrupper, hatkriminalitet, og i ytterste konsekvens terrorangrep antas å inngå i utfordningsbildet fremover.
- I et forebyggende perspektiv vurderes det at økning i psykiske helseplager vil utgjøre en utfordring for kommunen i årene som kommer. Flere av kommunens tjenester rapporterer

om opplevd økning i psykiske vansker blant unge gjennom pandemien. En mulig årsaksforklaring til økning av psykiske vansker kan være et generelt mer ustabil og uforutsigbart samfunn, med pandemien som forsterkende utløsende faktor. Pandemien har rokket ved rutiner og stabilitet i livene til barn og unge på alle arenaer; hjemme, i fritiden og på skolen. Overlappende med pandemien har det blitt krig i Europa, det er fokus på miljøkriser med mer.

- Relatert til psykiske helsevansker er også fenomenene utenforskap og ensomhet, som det også rapporteres om en opplevd økning av både under og i etterkant av pandemien. Det er bekymring for at ensomme, sårbare unge og voksne, kan være mer mottakelige for negativ påvirkning i søken etter tilhørighet og mening, og også kan utvikle alvorlige psykiske vansker.

Beredskap:

Kommunene har ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet.

Risikobildet er i kontinuerlig endring. Samfunnsutviklingen skjer også på alle nivåer, i organisasjoner, på kommunalt-, nasjonalt- og globalt nivå, og påvirker oss.

- Klimaendringene har påvirket risikobildet når det gjelder naturhendelser. Kommunen må forberede seg på at de ulike naturhendelsene vil opptre oftere og med større intensitet.
- I tillegg til naturhendelsene, vil klimaendringene også kunne medføre uforutsigbarhet når det gjelder konsekvenser av forsyningssikkerhet og migrasjon.
- Digitalisering har ført til nye sårbarheter som har utsatt kommunen for farer og trusler det er vanskelig å se omfanget av. Det er utfordrende å se de fremtidige digitale sårbarhetene, og hvilke alvorlige konsekvenser det kan få på alle nivåer, i organisasjoner, på kommunalt-, nasjonalt- og globalt nivå.
- Det er en økning i konfliktfylte situasjoner det være seg religiøse, kulturelle og politiske ytringer. Omfanget er blitt mer alvorlig på alle nivåer i samfunnet. Dette er synlig i ulike miljøer i kommunen, over kommunegrensene, nasjonalt og globalt.
- Uro i Europa og verden, medfører sikkerhetspolitisk krise og krig som påvirker på alle nivåer. For kommunen medfører krigen i Ukraina økt fokus på migrasjon og atomberedskap, spesielt knyttet til utslipp fra atomreaktorer. Krigen i Ukraina har også økt trusselnivået rettet mot digital sårbarhet.
- Pandemien har fått store konsekvenser for opprettholdelse av tjenestetilbud i kommunen. Kommunen er blitt pålagt nasjonale forskrifter som må etterfølges. Kommunikasjonen med ulike beredskapsaktører har spilt en viktig rolle.

Eksempler på områder som utfordrer kommunen:

- Ekstremvær som utløser skogbranner, flom, skred og ras
 - Svikt i forsyning av ulike varer
 - Digitale angrep
 - Mottak av flyktninger
 - Vold, trusler, terror, pågående livstruende vold (PLIVO)
 - Atomhendelser og utslipp av kjemiske, biologiske, nukleært materiale og eksplosiver (CBRNE)
- Dette kan være både naturhendelser, men også tilsiktede handlinger
- Håndtering av pandemi

Psykatrioppdrag

Psykatrioppdrag utfordrer kommunen og politiet. Spesialisthelsetjenesten har bygget ned døgnplasser, og det baseres på poliklinisk behandling og kommunal psykisk helsehjelp. Lov om psykisk helsevern har medført redusert bruk av tvang og innleggelse i tvungen psykisk helsevern. Personer med alvorlige psykiske lidelser eller har økt grad av faglighet, følges opp poliklinisk og innen kommunalt psykisk helsevern, og tilbudene er i stor grad basert på frivillighet. Det er en økning i saker hvor kommunen er avhengig av at politiet bistår ved fremstilling for vurdering av innleggelse etter lov om tvungen helsehjelp. Personer med alvorlige psykiske lidelser eller som har økt grad av farlighet, oppleves som utrygghetsfaktorer i nærmiljøet. Godt samarbeid mellom kommunens helsetjenester og politiet er en forutsetning for god håndtering av disse personene.

Sivile tjenester

- Utfordringsbildet fremover kan preges av flere forurensningssaker og miljøkriminalitet knyttet til kommunens vannforsyning og avløpsanlegg.
- Koronaepidemien har bevisstgjort folk på hvilke kvaliteter det er å ferdes i grønne arealer, med konsekvens av et langt høyere antall brukere. Utfordringsbildet kan knyttes til håndtering av sikkerheten innenfor de mest besøkte områdene fremover. Bærum kommune har etablert flere nye og flotte anlegg i det offentlige rom. Kadettangen hadde blant annet over 1 mil besøkende i 2021. Kommunen har vært nødt til å leie inn vektertjenester for å skape trygghet og sørge for ro og orden. Innenfor slike områder kan det være fornuftig å utvikle og forbedre et allerede godt samarbeid med politiet.

2. Er kommunen tilfreds med politiets bemanningsutvikling, tjenestestedstruktur og tjenestetilbud? Hvis ikke, hva er årsakene?

Bærum er Norges femte største kommune med et areal på 191,3 km², og har et variert landskap med fjord, øyer med små øysamfunn. 50 prosent er skog og 10 prosent jordbruksareal

Bærum ble innlemmet i Oslo politidistrikt i 2017. Flere funksjoner, blant annet operasjonssentralen og arresten, båt – og hundetjenesten, ble fysisk flyttet til Oslo. Oslo politidistrikt ble delt inn i tre geografiske driftsenheter; Øst, Vest og Sentrum. Politistasjonene i Asker og Bærum ble opprettholdt og inngår i felles geografisk driftsenhet sammen med fire vestlige bydeler i Oslo (Majorstua krets) i *enhet Vest*. Lederen for enhet Vest er også leder for

Bærum politistasjon. Oslo politidistrikt er landets største målt i folkemengde med over 900 000 innbyggere.

Bærum kommune er generelt tilfreds med politiets tjenester etter innlemmelsen i Oslo politidistrikt. Det tar tid å få på plass nye tjenester- og samarbeidsarenaer. Bærum kommune hadde et godt og nært samarbeid med tidligere Asker og Bærum politidistrikt, som hadde god lokal kunnskap og kjennskap til kommunen. Dette samarbeidet er videreført i ny organisering. Kommunen opplever at samarbeidet på systemnivå er godt forankret gjennom etablerte strukturer som Redningsledelsen, beredskapsråd, politiråd, Kommunenes Koordineringsentral (KOSS) og SLT samarbeid. De enkelte tjenester i kommunen rapporterer om godt samarbeid på systemnivå og at fagkompetansen i Oslo politidistrikt oppleves som høy. Barneverntjenesten i Bærum erfarer at politiet bistår effektivt og ved behov, og at samarbeidet ved akutte hendelser og behov for øyeblikkelig hjelp er meget godt.

Ved større planlagte arrangementer som demonstrasjoner, kulturarrangementer og festivaler oppleves samarbeidet som godt med tydelig rolle- og ansvarsfordeling.

Ved større akutte hendelser oppleves politiets responstid som lav, og ressursinnsatsen som stor.

Det må samtidig påpekes at tjenester som jobber med barn og unge i skoler og fritidsklubb savner et mer tilgjengelig og tilstedeværende forebyggende politi. Det er en opplevelse av at den enkelte forebygger strekker seg langt i sitt virke, men at det er for få stillinger til å dekke behovet. Tjenestene som jobber med barn og unge ønsker mer synlig politi som kan bygge relasjoner ut mot barn og unge, i «fredstid».

Generelt oppleves politiet som mindre synlige i det offentlige rom, og som et resultat av dette har kommunen i større grad benyttet vektertjenester som del i det trygghetsskapende arbeidet.

Fallviltjegerne i kommunen kommer ikke alltid i kontakt med politiet når avliving av påkjørte dyr skjer i byggesonen. Det er ønskelig med en bedret varslingsrutine mellom politi og kommune på dette feltet.

3. Både kommunen og politiet har ansvar for å sikre innbyggernes trygghet og gode tjenester. Hvordan kan polititjenestene og samarbeidet mellom kommunen, politiet og ev. andre lokale aktører som nabokommuner og fylket videreutvikles for å sikre dette? Hvilke ressurser ser kommunen for seg at de kan avsette til videreutvikling av samarbeidet om å sikre innbyggernes trygghet?

Kommunen samarbeider godt med politiet, nabokommuner, lokale frivillige, private og offentlige aktører på ulike arenaer for å trygge innbyggerne. Dette gjelder helhetlig ROS- og planarbeid, øvelser, møter internt og eksternt, informasjons- og foredragsvirksomhet og ulike prosjekter.

Politiets KUBA satsning (Kunnskapsbasert politiarbeid) gir et godt utgangspunkt for å samarbeide mer om spesifikke innsatsområder. Dette kan videreutvikles for å sikre mer målrettet innsats på tvers av kommune og politi, samt vurdere metoder for tilnærming.

Kommunen har avsatt ressurser til beredskapsarbeid og erstatter nå beredskapsansvarligfunksjonen med en beredskapsleder og en beredskapsrådgiver. Kommunen har to SLT koordinatorene og satser generelt på tidlig innsats og forebygging i mange av sine tjenester.

4. Hva er ønsket utvikling når det gjelder tilgjengeligheten til politiets tjenester?

Via et tjenestested i politiet?

- Oslo politidistrikt har egen politistasjon i Sandvika, men en del tjenester er sentralisert i Oslo. Kommunens erfaring er at dette fungerer på grunn av den korte avstanden til Oslo.
- Den nære geografiske beliggenheten og lokalisering av barnevernvakten på politistasjonen i Bærum bidrar til samhandling og god kontakt i enkeltsaker og på systemnivå, spesielt i særlig alvorlige saker som omhandler vold i nære relasjoner eller andre straffbare forhold der barn og unge kan være utsatt.

Via fysisk tilstedeværelse annet sted enn på et tjenestested?

- Det er ønskelig med mer tilstedeværelse av synlig politi der hvor våre innbyggere ferdes i det offentlige rom, samt på steder der barn og unge er; som skoler og fritidsklubber.

Via fysisk oppmøte?

- Viser til overnevnte punkt

Via telefon?

- Beredskapsansvarlig og SLT koordinatorene opplever at det er lav terskel for å ta kontakt på alle nivåer med politiet. Samtidig melder tjenester som skoler og fritidsklubber at det kan være vanskelig å oppnå kontakt med sine «forebyggere» som går i turnus. I tillegg meldes det fra flere kommunale tjenester at det kan være vanskelig å få bistand til mindre alvorlige hendelser via operasjonssentralen.

Via internett?

- Både kommunale tjenester og aktører innen handel og næring har meldt at det er utfordrende med fysisk oppmøte på politistasjonen for anmeldelse av forhold, og at dette kan føre til at anmeldelse ikke blir levert. I Sandvika er det ikke mulig å anmelde saker etter stengetid. Det er ønskelig å utvide tilbudet om anmeldelse på internett for flere type saker.

5. Ønsker kommunen et nytt tjenestested i politiet? Hvis ja, kan kommunen tilby lokaler, for eksempel samlokalisering med andre kommunale tjenester?

- Spørsmålet oppleves ikke relevant for Bærum kommune da politiet har et tjenestested i Sandvika.